

§ 172

Styrel planeringsomgång 2019-2023

KSN-2022-01261

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. **att** överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Sammanfattning

Styrel är en nationell planeringsprocess där offentliga aktörer och elnätsföretag tar fram ett underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare om eleffektbrist uppstår i Sverige. Syftet är att lindra negativa samhällskonsekvenser vid en sådan situation. Energimyndigheten ansvarar för att vart fjärde år ta initiativ till en ny planeringsomgång. Vid årsskiftet 2019/2020 startade processen på lokal nivå och kommunens arbete påbörjades av kommunledningskontoret. Arbetet har fokuserat kring att samla in nya underlag från berörda förvaltningar och bolag samt verksamheter inom kommunens geografiska område.

Den tredje nationella planeringsomgången av styrel fick under våren 2020 flyttas fram med anledning av den uppkomna Covid-pandemin. En reviderad tidsplan för styrelplaneringen har bidragit till att den tredje planeringsomgången av styrel kommer att pågå fram till 2023.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 17 maj 2022
- Bilaga 1, Beskrivning av planeringsprocessen för styrel 2019–2023
- Bilaga 2, Prioriteringsordning styrel 2019–2023 (denna bilaga är belagd med sekretess enligt 18 kap. 13 §)

Beslutsgång

Ordföranden föreslår och får bifall för att arbetsutskottet ska överlämna ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2022-05-17

Diarienummer:
KSN-2022-01261

Handläggare:
Magdalena Sjelín, Helena Niwong

Styrel planeringsomgång 2019–2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** godkänna prioriteringsordning för styrel enligt bilaga, Prioriteringsordning styrel 2019–2023.

Ärendet

Styrel är en nationell planeringsprocess där offentliga aktörer och elnätsföretag tar fram ett underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare om elfektbrist uppstår i Sverige. Syftet är att lindra negativa samhällskonsekvenser vid en sådan situation. Energimyndigheten ansvarar för att vart fjärde år ta initiativ till en ny planeringsomgång. Vid årsskiftet 2019/2020 startade processen på lokal nivå och kommunens arbete påbörjades av kommunledningskontoret. Arbetet har fokuserat kring att samla in nya underlag från berörda förvaltningar och bolag samt verksamheter inom kommunens geografiska område.

Den tredje nationella planeringsomgången av styrel fick under våren 2020 flyttas fram med anledning av den uppkomna Covid-pandemin. En reviderad tidsplan för styrelplaneringen har bidragit till att den tredje planeringsomgången av styrel kommer att pågå fram till 2023.

Beredning

Ärendet har beretts av följande förvaltningar och bolag:

Utbildningsförvaltningen
Vård – och omsorgsförvaltningen
Brandförsvaret
Miljöförvaltningen
Kommunledningskontoret
Stadsbyggnadsförvaltningen

Socialförvaltningen
Uppsala kommun Skolfastigheter AB
Uppsala vatten och avfall AB
Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB
Uppsala konsert & kongress AB

Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Samhället är starkt beroende av en fungerande elförsörjning. Det måste därför finnas rutiner och planer som förebygger och hanterar störningar av olika slag. En form av störning är elleffektbrist, det vill säga att efterfrågan på el är högre än den momentana produktionen. Det har hittills aldrig inträffat i Sverige att marknadsmekanismerna inte klarat av att upprätthålla balansen mellan produktion och efterfrågan, men om en sådan situation skulle uppstå så måste elanvändare kopplas från elnätet för att skydda elsystemet. En sådan frånkoppling skulle innebära en synnerligen allvarlig påfrestning på samhället.

För att säkerställa att samhällsviktiga elanvändare prioriteras vid en frånkoppling har Energimyndigheten tillsammans med andra aktörer utarbetat en metod för planering som heter styrel. Detta kan beskrivas som en planeringsprocess där statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare vid en frånkoppling. Energimyndigheten ansvarar för att vart fjärde år ta initiativ till en ny planeringsomgång och mellan 2019–2023 genomförs styrels tredje nationella planeringsomgång.

För planeringsomgång 2019–2023 har kommunledningskontoret arbetat fram en ny prioriteringsordning som dels grundas i den prioriteringsordning som kommunstyrelsen beslutade om våren 2015 men som också är uppdaterad utifrån de förändringar som har skett sedan förra planeringsomgången. Nya underlag har samlats in från berörda förvaltningar och bolag och sammanställts av kommunledningskontoret. I denna planeringsomgång har också ett utökat arbetet med att kartlägga samhällsviktiga elanvändare inom kommunens geografiska område genomförts. Kommunen har genom sitt geografiska områdesansvar till uppgift att också verka för att identifiera privata aktörer som är samhällsviktiga. Ett antal privata aktörer har identifierats och kontaktats. Alla de identifierade anläggningarna prioriterades sedan utifrån den framtagna prioriteringsordningen.

Prioriteringsordningen, som ligger till grund för planeringsunderlaget, utgår från de sju prioriteringsklasser som regleras enligt 5 § styrelsförordningen om planering av samhällsviktiga elanvändare. Enligt förordningen prioriteras elanvändare som:

1. Elanvändare som redan på kort sikt (timmar) har stor betydelse för liv och hälsa.
2. Elanvändare som redan på kort sikt (timmar) har stor betydelse för samhällets funktionalitet.
3. Elanvändare som på längre sikt (dagar) har stor betydelse för liv och hälsa.
4. Elanvändare som på längre sikt (dagar) har stor betydelse för samhällets funktionalitet.
5. Elanvändare som representerar stora ekonomiska värden.
6. Elanvändare som har stor betydelse för miljön.
7. Elanvändare som har stor betydelse för sociala och kulturella värden.

8. Övriga elanvändare.

Planeringsunderlaget utarbetas utifrån prioriteringsordningen. Det innehåller uppgifter som är sekretessbelagda. Underlaget kommer inför sammanträde finnas tillgängligt på särskilt sätt. Prioriteringen exklusive de samhällsviktiga elanvändarna kan ses i prioriteringsordningen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 17 maj 2022
- Bilaga 1, Beskrivning av planeringsprocessen för styrel 2019–2023
- Bilaga 2, Prioriteringsordning styrel 2019–2023 (denna bilaga är belagd med sekretess enligt 18 kap. 13 §)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Datum:
2022-05-17Diarienummer:
KSN-2022-01261Handläggare:
Magdalena Sjelín, Helena Niwong

Bilaga 1, Beskrivning av planeringsprocessen för styrel 2019–2023

Arbetet med styrelsprocessen styrs till stor del av Energimyndigheten som har det övergripande ansvaret. Energimyndigheten sätter tidsplan, tar fram mallar, dokument och en handbok som beskriver processen.

Energimyndigheten använder ett planeringsunderlag i arbetet med styrel där kommunen får uppgifter från statliga myndigheter via länsstyrelsen i planeringsunderlag 1 och det är även i planeringsunderlag 1 som kommunen fyller i uppgifter. I planeringsunderlag 1 ska alla identifierade samhällsviktiga elanvändare anges samt viss information kopplat till elanvändaren, bland annat den unika anläggningsidentiteten. I planeringsunderlag 1 ska även prioriteringsklass anges. De statliga aktörerna anger detta själva medan kommunledningskontoret anger prioriteringsklass för kommunens verksamheter och de aktörer inom kommunens geografiska område som har identifierats.

De samhällsviktiga elanvändarna som har identifierats (av kommunen eller av annan aktör) delas in i de olika prioriteringsklasserna. Prioriteringsordningen visar vilken prioriteringsklass vilka samhällsfunktioner på en övergripande nivå har och ligger sen till grund för vilken prioriteringsklass enskilda samhällsviktiga elanvändare får. Detta sammanställs sen i planeringsunderlaget och skickas vidare enligt processen.

Prioriteringsklasserna finns i åtta klasser, varav elanvändare i prioriteringsklass 1–7 anges. Elanvändare ska bedömas utifrån hur väl de passar in i någon av dessa prioriteringsklasser.

1. Elanvändare som redan på kort sikt (timmar) har stor betydelse för liv och hälsa.
2. Elanvändare som redan på kort sikt (timmar) har stor betydelse för samhällets funktionalitet.
3. Elanvändare som på längre sikt (dagar) har stor betydelse för liv och hälsa.

4. Elanvändare som på längre sikt (dagar) har stor betydelse för samhällets funktionalitet.
5. Elanvändare som representerar stora ekonomiska värden.
6. Elanvändare som har stor betydelse för miljön.
7. Elanvändare som har stor betydelse för sociala och kulturella värden.
8. Övriga elanvändare.

Men det är viktigt att påpeka att även om en samhällsviktig elanvändare är identifierad och har en hög prioritetssklass utgör det ingen garanti för att denna alltid ska få el. Planeringsunderlaget syftar till att på bästa möjliga sätt hantera elleffektbrister och kommer vid en effektivering att implementeras så gott det går, givet det tekniska läge som föreligger i stunden.

För planeringsarbetet avseende styrel har Energimyndigheten tagit fram mallar som ska användas för att samla in och sammanställa varje aktörs uppgifter. Dessa mallar ligger till grund för det planeringsunderlag som kommunen har mottagit och som kommunen sen skickar vidare till elnätsföretagen och sen till länsstyrelsen.

Stegen i planeringsprocessen

Steg 1. Statliga myndigheter identifierar samhällsviktiga verksamheter och samhällsviktiga elanvändare inom den egna verksamheten och inom sitt ansvarsområde. Identifiering samt prioritetssklassning av samhällsviktiga elanvändare förs in i Planeringsdokument 1 som därefter skickas till berörda länsstyrelser

Steg 2. Länsstyrelsen initierar, samordnar och leder arbetet i länet. I sin roll som statlig myndighet identifierar även länsstyrelsen samhällsviktiga verksamheter och samhällsviktiga elanvändare i länet enligt steg 1.

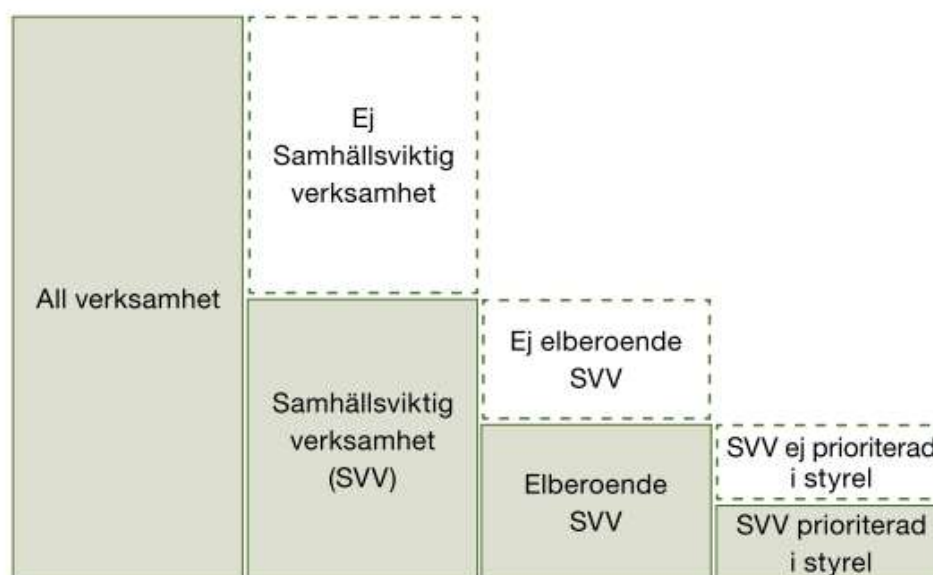
Steg 3. Kommunen identifierar samhällsviktiga verksamheter och samhällsviktiga elanvändare inom kommunens egen verksamhet och inom sitt geografiska område.

Steg 4. Elnätsföretaget anger i Planeringsdokument 1 uppgifter om på vilken elledning och inom vilket elområde de identifierade samhällsviktiga elanvändarna finns.

Steg 5. Kommunen gör utifrån inkomna underlag ett förslag på rangordningar av elledningar i kommunen och skickar detta till länsstyrelsen.

Steg 6. Länsstyrelsen gör tillsammans med kommunerna en sammanvägd rangordning av elledningarna i länet. Efter sammanvägningen skickar detta till berörda elnätsföretag. Varje berört elnätsföretag får därmed en sammanställning med sina egna elledningar.

Steg 7. När elnätsföretaget mottagit underlag från länsstyrelsen, kompletterar elnätsföretaget med anläggningar som är avgörande för elförsörjningens funktion

Figuren avser illustrera syftet med styrelplaneringen, det vill säga att identifiera den andel samhällsviktiga elanvändare som är mest relevant att prioritera vid en elfeffektbrist.

Tidsplan

Tidsplanen för planeringsomgång 3 har flyttats fram från den ursprungliga planeringen på grund av pandemin. Den sista och slutgiltiga tidsplanen är:

- Januari 2022, kommunernas identifieringsarbete inleds
- Senast 1 oktober 2022 ska kommunernas underlag skickas till elnätsföretagen.
- Senast 31 januari 2023 ska elnätsföretagens underlag skickas till kommunen.
- Senast 1 april 2023 ska kommunens förslag på rangordning skickas till länsstyrelsen.
- Senast 1 augusti 2023 ska länsstyrelsen skicka länets beslut till elnätsföretagen och Svenska kraftnät

I mars 2022 togs ett beslut av Energimyndigheten om att planeringsomgång tre kunde ändras till revidering på grund av den höga arbetsbelastning som kommunerna har haft i och med hanteringen av pandemin och situationen i Ukraina. ”Efter dialog med länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beslutade därför Energimyndigheten den 28 mars 2022 att kommunernas identifiering och prioritering inom den ordinarie planeringsomgången ersätts med en frivillig revidering av kommunernas styrelunderlag. De kommuner som i år genomför en identifiering och prioritering i en omfattning som motsvarar den ordinarie planeringsomgången kan 2024 begränsa sig till uppdateringar från 2022”.

Uppsala kommun hade redan kommit väldigt långt i arbetet och har valt att fullfölja den ordinarie planeringsomgången.